

SUBSTITUCIÓ DE VIVENDA PRECÀRIA PER VIVENDA DIGNA, ASSEQUIBLE I ADEQUADA A LA ZONA, UTILITZANT TECNOLOGIA DE BAIX COST

Comunitats rurals de l'Estat de Chiapas (Mèxic)

SOCI LOCAL

Universidad Autónoma de Chiapas (UNACH)

CONTEXTE DEL PROJECTE

La UNACH està duent a terme diversos programes d'ajuda al desenvolupament a comunitats deprimides (urbanes i rurals) de Chiapas, tant a nivell d'assessorament i d'execució de diferents projectes, com en investigació en el camp de la construcció de habitatge de baix cost. Pel que fa a la vivenda, la problemàtica radica en una autoconstrucció per part de les classes més humils que genera barris sencers (assentaments irregulars) sense cap tipus d'ordenació ni lotejament previ, sense cap tipus d'infraestructures, amb una tipologia de vivenda molt precària, feta a base de xapa i altres materials sobrants d'altres construccions i amb un pèssim comportament tèrmic, acústic, higiènic i estructural.

La Universitat, recolzada per un projecte estatal -consistent en la concessió de microcrèdits per a l'autoconstrucció de vivendes de forma tutoritzada-, intervé en aquestes comunitats amb la voluntat de motivar un procés de substitució de vivenda precària, per tal de dotar-los d'un habitatge digne i assequible.

OBJECTIUS DEL PROJECTE

El projecte no només pretén desenvolupar una tecnologia de construcció d'habitatges coherent amb la zona d'aplicació i la seva realitat social, sinó també donar suport formatiu i els mitjans necessaris perquè les pròpies comunitats tinguin accés a aquesta tecnologia de baix cost i la puguin aplicar per ells mateixos en un futur. Així, es pretén posar en pràctica una tecnologia de baix cost, desenvolupada a la UNACH per a la construcció d'habitatges rurals a les comunitats de Chiapas i avaluar-ne els resultats.

ACTIVITATS REALITZADES

1. Formació tècnica i pràctica a càrrec de la UNACH

Formació pràctica sobre les diferents tècniques constructives, a la mateixa facultat. Amb aquests coneixements podríem posteriorment realitzar els tallers formatius a les comunitats. Les tècniques en qüestió són:

“Cimbra Deslizable”: tècnica de construcció de sostres a base de voltes.

“Placa-Muro”: espècie de prefabricats casolans per a tancaments verticals.

“Placa-Losa”: tècnica de construcció de sostres a base de cúpules planes.

2. Tallers formatius a les comunitats.

Un cop acceptada la iniciativa per part dels dirigents d'una de les comunitats incloses en el programa de substitució de vivenda, es va acordar desenvolupar uns tallers de transferència tecnològica de caràcter públic, en els que es posarien en pràctica algunes tecnologies per a la construcció d'habitatge de baix cost. Els tallers van constar també d'una part pràctica on els assistents van poder aprofundir en els diversos processos constructius. Es va elaborar un dossier on es recullen les dades tècniques de les tecnologies proposades, facilitant així un material de consulta a l'abast de qualsevol membre de la comunitat. Els tallers es varen repetir a altres dues comunitats.

RESULTATS

És difícil mesurar els resultats d'una estada breu en un projecte a llarg termini. El fet de participar en un projecte ja iniciat, té l'avantatge de poder entrar molt més ràpidament en la problemàtica i, en el nostre cas, en el tracte sobre el terreny amb les comunitats.

D'altra banda, el fet de tractar-se d'un projecte de llarga durada dificulta veure si la teva ajuda realment ha estat útil, més enllà de saber que has aportat el teu gra de sorra en un procés llarg i sovint de difícil continuïtat. En tot cas, la participació de gent del “1er món” motiva de forma sorprenent a tots els integrants locals del projecte. Dóna una empenta i energia nova a les persones que en fan el seguiment dia a dia.

VALORACIÓ I COMENTARIS

Creiem que l'experiència ha estat enriquidora en tots els sentits. A la vegada que et permet aplicar uns coneixements tècnics a una realitat diferent, el coneixement d'aquesta mateixa realitat et permet tenir una visió molt més crítica sobre els diferents problemes que els països en vies de desenvolupament tenen per intentar adaptar-se al model econòmic imposat.

PARTICIPANTS UPC

Arnau Balcells Capellades, Enric Verdú Mas, Àlex Herrero Hoces, Susana Mitjans, Yaiza Alons Terré, Alejandra Liébana, Abraham Maruny, Raquel Carnero Vicente i Guillem Maggi (estudiants de l'ETSAV).